

Education and Culture DG

Lifelong Learning Programme

Educația adulților în instituțiile de cultură din Bulgaria, Italia, Lituania, România și Turcia Rezumatul raportului de cercetare

CONNECTION – Organizațiile culturale - medii de comunicare și învățare este un proiect care implică 5 parteneri din țări europene, finanțat în cadrul programului Lifelong Learning (Învățare continuă) – sub-programul Grundtvig.

Proiectul CONNECTION își propune să promoveze educația adulților în cadrul instituțiilor de cultură și să îmbunătățească capacitatea acestora de a avea un rol social activ în cadrul comunității. Primul an de derulare a proiectului a inclus o cercetare desfășurată de către organizațiile partenere asupra **activităților și practicilor educaționale ale instituțiilor de cultură** – muzee, biblioteci, centre de cultură - și asupra nevoilor de formare ale profesioniștilor și managerilor din aceste instituții. După o scurtă investigație a sistemelor culturale din țările participante în proiect - România, Bulgaria, Italia, Turcia și Lituania-, cercetarea a luat forma unui studiu pe bază de chestionar, urmat de o serie de analize în profunzime desfășurate pe un număr restrâns de organizații culturale. Rezultatele au fost reunite într-un raport de cercetare în 2 părți, publicat pe website-ul proiectului și accesibil tuturor celor interesați.

Vă vom prezenta mai jos un rezumat al rezultatelor celor două studii referitoare la profesioniștii și managerii din organizații de cultură din muzee, biblioteci și centre culturale, realizate la nivel regional, național sau sectorial. Rezultatele complete ale cercetării pot fi găsite pe www.connection-eu.eu

Concluziile și observațiile referitoare la datele culese de la profesioniștii din cultură:

- Experiența instituțiilor de cultură în a organiza programe și activități educaționale este largă, după cum reiese din numărul mare de răspunsuri pozitive ale persoanelor care au participat la cercetare; de asemenea, există un interes crescut pentru programele educaționale în rândul persoanelor care nu organizează programe și activități educaționale, doar 3% dintre cei care au răspuns la chestionar nu sunt interesați de organizarea programelor educaționale.
- Programele educaționale au de cele mai multe ori ca bază o planificare anuală și au o frecvență crescută ca activități permanente, săptămânale sau lunare;

- Programele educaționale sunt adresate de cele mai multe ori copiilor sau adolescenților, dar există în mod cert și o anumită experiență în lucrul cu adulții și cu grupurile defavorizate;
- Predominanța programelor cu un caracter ridicat formal, precum conferințele și seminariile și a metodelor tradiționale, precum prelegerile și discuțiile; prezența scăzută a activităților bazate pe utilizarea internet-ului sau pe interacțiunea cu computerul. Materialele utilizate în procesul educațional corespund tipului de programe și de metode care sunt utilizate (computerul și video-proiectorul pentru prelegeri și conferințe).
- Activitățile educaționale au loc de cele mai multe ori în spațiile organizației.
- Factori considerați ca fiind extrem de importanți de către profesioniștii din cultură care activează și în calitate de educatori: asigurarea fidelității participanților la programele educaționale, în proporție de 44,65% și adaptarea metodelor la nivelul grupului-țintă în proporție de 41,8%.
- Factori considerați ca având o importanță scăzută: echipamentul disponibil în proporție de 30,2% și locația în proporție de 36%.
- Programele educaționale sunt percepute ca o posibilă cale de diversificare a organizațiilor culturale publice.
- În ceea ce privește grupurile-țintă ale programelor educaționale, diferențele între opțiunile actuale și cele pentru viitor sunt relativ mici. Direcția este cea de trecere de la grupurile predominante în prezent (copiii și adolescenții deja încadrați în structuri educaționale) către adulți și persoane marginalizate și/sau cu dizabilități drept public al programelor educative.
- Abordările educaționale bazate pe constructivism și pe constructivismul social sunt acceptate de mai mult de 50%, respectiv 40% dintre cei care au răspuns la chestionar.
- Mai mult de 50% dintre cei care au răspuns la chestionar folosesc modalități multiple pentru propria dezvoltare profesională, dar participarea la sesiunile de formare profesională rămâne cea mai frecventă.
- Ariile de dezvoltare profesională apreciate ca necesare de către respondenți: dezvoltarea programelor educaționale, promovarea programelor educaționale și cercetarea nevoilor educative ale adulților.
- Învățarea activă și comunicarea cu adulții sunt arii mai puțin apreciate ca importante.
- Forma de pregătire preferată de către respondenți este un amestec între prelegeri, seminarii și învățare asistată și consultață individuală (*tutoring*).
- Durata recomandată a sesiunilor de formare pentru profesioniștii din cultură ar fi de 5 zile, în perspectiva medierii diverselor opțiuni, a timpului și resurselor disponibile.

Concluzii și observații referitoare la datele culese de la conducătorii de instituții culturale:

- Prezența programelor educaționale în organizațiile culturale din cele cinci țări este foarte crescută, în opinia managerilor culturali.
- Programele educaționale sunt dezvoltate în baza inițiativei organizației și cu resurse proprii ale acesteia și sunt considerate într-o mică măsură drept obligații legale și bazate pe contracte cu o terță parte.
- Programele educaționale se bazează pe o planificare anuală a activităților și au o frecvență mai mare ca activități permanente, săptămânale sau lunare.

- Există o puternică legătură între organizarea programelor educaționale și evenimente sau sărbători specifice (51,6%) și alte situații (37,1%), acest lucru indicând prezența acestora drept un răspuns sau o consecință a relațiilor de colaborare cu alte organizații din cadrul comunității și a cererilor specifice din partea publicului.
- Cel mai adesea programele iau forma meselor rotunde, conferințelor, seminariilor și serviciilor informative (în peste 50% dintre cazuri); metodele de tipul demonstrației educaționale, jocurilor educative, jocului de rol și teatrul, cursurilor acreditate și activităților de voluntariat sunt în mai mică măsură utilizate (între 30% și 50%); activitățile pe internet sunt neutilizate în mare măsură (în mai puțin de 10% din cazuri).
- Grupurile țintă predominante: copiii de la 7 la 14 ani, adolescenții de la 14 la 18 ani, tineri cu vârste între 18 și 26 de ani; adulții și vârstnicii peste 60 de ani au de asemenea cote semnificative din perspectiva managerilor culturali.
- Ca o categorie socio-economică distinctă, elevii de liceu și colegiu reprezintă cel mai adesea grupul-țintă al programelor educaționale.
- În ceea ce privește grupul persoanelor cu nevoi speciale sau aflate în contexte defavorizante, 30% sau chiar mai puțini dintre cei care au răspuns la chestionar au declarat că instituția lor lucrează cu persoane care au fost condamnate penal, cu persoane cu dizabilități fizice sau psihice sau cu persoane dezavantajate socio-economic.
- Opinia că programele educaționale pot diversifica publicul organizațiilor culturale este larg acceptată.
- Modificările în ceea ce privește grupurile țintă ale programelor educative pe care managerii culturali ar fi interesați să le abordeze pe viitor sunt relativ mici; există o tendință de scădere în ceea ce privește interesul față de copiii și adolescenți, elevi de liceu și colegiu; categoriile de public față de care are loc o creștere vizibilă a interesului sunt persoanele dezavantajate economic (+19,3) și persoane cu dizabilități fizice sau psihice (+8,5%).
- Managerii culturali și-au exprimat în egală măsură fidelitatea față de o abordare mai tradițională a învățării - 50% au optat pentru principul potrivit căruia instituțiile de cultură trebuie să ofere publicului său în principal o perspectivă adecvată și coerentă asupra patrimoniului natural sau cultural - ca și față de o abordare contemporană - 50% au optat pentru principul potrivit căruia instituțiile de cultură ar trebui să ofere publicului multiple perspective și interpretări ale obiectelor și informației cu semnificație culturală.
- În concordanță cu aceste principii, 67,8% dintre managerii culturali consideră că adulții sunt interesați de acuratețea și calitatea informației furnizate, iar 51,2% dintre ei consideră că adulții sunt interesați să aibă informațiile prezentate dintr-o perspectivă multidisciplinară.
- Interpretarea și contribuția adulților la informația și conținutul cultural sunt considerate în mai mică măsură ca fiind de interes, ceea ce marchează o tendință spre o abordare pedagogică/tradițională a învățării adulților.
- Subiectele/ariile de formare considerate de interes pentru dezvoltarea profesională a managerilor culturali sunt marketingul cultural, programele educaționale și dezvoltarea audienței pentru mai mult de 50%, și managementul schimbării pentru 44,6% dintre cei care au răspuns la chestionar.
- Preferințele pentru forma de training se împart între prelegeri, seminarii și prelegeri combinate cu învățare autodidactă; învățarea non-formală și

- consultanța individuală (*tutoring/coaching/mentoring*) au întrunit procente între 10% și 15%.
- Durata formării ar trebui să fie între 3 și 5 zile.
 - În ceea ce privește organizarea internă, doar 10,4% dintre cei care au răspuns la chestionar afirmă că au un departament specializat pentru programele educaționale și 49% consideră că ar trebui să aibă un departament specializat pentru a avea programe mai bune; 51% consideră că aceasta este o sarcină ce ar trebui împărțită între mai multe departamente.
 - Mai mult de jumătate folosesc una sau mai multe persoane pentru dezvoltarea și implementarea programelor educaționale; persoanele care dezvoltă și implementează programele educaționale sunt de cele mai multe ori angajați ai organizațiilor respective.
 - Mai mult de jumătate dintre persoanele care au răspuns la chestionar au declarat că au 3 sau mai multe persoane care se ocupă de programele educaționale în cadrul organizației.
 - Mai mult de 70% dintre cei care au răspuns la chestionar au declarat că angajații însărcinați cu programele educative au beneficiat de instruire în domeniul educației și pedagogiei.
 - Marea majoritate consideră formarea profesională drept o necesitate pentru angajații lor; 77,25% dintre cei care au răspuns la chestionar consideră că angajații din instituțiile pe care le conduc ar trebui să-și dezvolte noi competențe în aria dezvoltării de programe educaționale pentru adulți, 55% în aria cercetării nevoilor educaționale ale adulților și 48,8% în sfera comunicării și muncii cu adulții.
 - Învățarea activă este în mai puțină măsură luată în considerare, ceea ce este în concordanță cu abordarea pedagogică tradițională a învățării adulților preferată de o mare parte dintre managerii culturali care au participat la studiu.

Datele prezentate mai sus au fost extrase dintr-un număr de 426 chestionare, dintre care 211 au fost completate de către profesioniști în domeniul culturii și 215 chestionare au fost completate de manageri culturali din cinci țări.